

**ПРОГРАМ ПОСЛОВАЊА
НАРОДНЕ БИБЛИОТЕКЕ БОР
ЗА 2016. ГОДИНУ**

ПРОГРАМ ПОСЛОВАЊА НАРОДНЕ БИБЛИОТЕКЕ БОР ЗА 2016. ГОДИНУ

1. ПРОФИЛ

Историјат установе:

Народна библиотека Бор своје почетке везује за оснивање Читаонице у Злоту, прве сеоске читаонице у Кнежевини Србији, која је основана на Савиндан 1869. Између два рата постојала је Борска народна књижница и читаоница, а за време Другог светског рата стручна радничка и позајмна библиотека, за немачке војнике и службенике. Педесетих година почиње период „насељских“ библиотека које су 1962. обједињене у Централну библиотеку.

Од 1972. библиотека се налази у наменски грађеном простору у згради Дома културе.

Активна су и 4 огранака у селима Брестовац, Злот, Кривељ и Доња Бела Река. Од 1994. године НБ Бор је матична библиотека за подручје Борског округа, што је потврђено Решењем министра о одређивању библиотека које обављају матичне функције у библиотечко-информационој делатности (последња верификација у "Службеном гласнику РС" бр. 122/12). Данас НБ Бор у својој мрежи има 54 библиотеке. Решењем министра културе (Сл. гласник РС 14/13) одређена је за библиотеку која обавља послове од општег интереса у заштити старе и ретке библиотечке грађе на територији општина Бор, Неготин, Кладово и Мајданпек.

Законски оквир:

Делатност и финансирање Народне библиотеке Бор дефинисана је *Законом о култури РС* (Сл. гласник РС, број 72/09), *Законом о библиотечкој-информационој делатности* (Сл. гласник РС 52/11), *Законом о старој и реткој библиотечкој грађи* и *Законом о обавезном примерку публикација* (Сл. гласник бр. 52 од 15. јула 2011) *Решењем* министра културе (Сл. гласник 122/12 и 14/13) којим је одређена да обавља матичне функције у библиотечко-информационој делатности и послове од општег интереса у заштити старе и ретке библиотечке грађе на територији Борског управног округа, *Декларацијом о унапређивању сарадње јавних библиотека и локалних самоуправа у Републици Србији* која је усвојена на састанку директора матичних библиотека и представника градова и општина у седиштима округа са представницима Министарства културе Републике Србије и покрајнског секретаријата за културу, 26. маја 2009. у Скупштини града Београда, *Националним стандардима за обављање библиотечко-информационе делатности* (Сл. гласник РС бр. 39/13), *Статутом* НБ Бор (бр.71 од 02.04.2007). и Одлуком о изменама и допунама Статута Народне библиотеке Бор (139/4 од 23.06.2010. и 206/3 од 04.11.2011)

Организациона структура:

У Народној библиотеци Бор рад се организује у оквиру 9 радних целина: Матична служба, Одељење за набавку и обраду библиотечке грађе, Информативно одељење са читаоником дневне штампе и салом за програме, Позајмно одељење за одрасле, Одељење посебних фондова и периодике са читаоником, Дечје одељење, Завичајно одељење, Организација јавне и издавачке делатности и Општа служба. Посебне целине представљају и 4 огранка у селима Брестовац, Злот, Кривељ и Доња Бела Река.

2. ОСНОВЕ ЗА ИЗРАДУ ПЛАНА 2016.

Извор финансирања пословања:

- Буџет Општине Бор 97%;
- Министарство културе РС 1.5%;
- Сопствена средства (чланарина) 1,5%.

Процена резултата за 2015.:

Реализација планираних активности за 2015. које су зависиле од средстава општине, већим делом остварене су по плану. Због појачаних мера штедње у другој половини године морали смо се одрећи два планирана програма: Конкурса за необјављену кратку причу и штампања књиге из забичајне библиотеке Разбор. Из истих разлога није реализована набавка „Зебра“ штампача за штампање бар-кодова и бар-код читача што представља планску набавку како би библиотека прешла на електронско задуживање и раздуживање корисника.

Благодарећи средствима које је оснивач последње две године опредељивао за набавку књига, НББ је била у могућности да својим корисницима омогући квалитетну понуду. Квалитетна понуда књига и пракса колективног учлањења, коју је УО увео у ценовну стратегију за 2015, показала је

добре резултате. У односу на 2014. г. на Дечјем одељењу број чланова је већи за 44,48 %. У НББ се колективно уписало 28 група, од тога 21 колективни упис (320 уписаних ученика другог до осмог разреда), а 7 група малишана били су прваци и предшколци (128). Повећао се број корисника и у огранцима за 24,83%.

НББор је за пројекте у 2015. конкурисала код МКРС са 1 програмом, који је био и подржан. Реч је о средствима министарства којима су плаћени хонорари ауторима наручених текстова за *Бележницу*, часопис НББ.

Редовни годишњи трансфер средстава од МКРС за **матичне функције**, који је доспео у општину Бор у марту, био нам је на располагању тек од августа, и у складу са планом, наменски су потрошена сва средства. У тренутку када се ради овај документ, немамо никаквих обавештења каква ће бити пракса МК у 2016. с обзиром да је буџетом РС овом министарству опредељено мање него за 2015. Када је ова намена у питању **ради се о пословима који су матичним библиотекама поверени по закону** а не о пројектним тј. програмским активностима, што би морало да се има у виду и заслужује другачији третман приликом примене „политике стезања каиша“.

Анализа пословног окружења:

У протеклом периоду Библиотека је имала добру сарадњу са институцијама и организацијама. Наставила се сарадња са другим установама културе, медијским кућама, које су у границама својих моћи пратиле рад библиотеке, школама у граду и Здравственим центром Бор. Због својих ресурса библиотека је била значајан партнер и разним организацијама цивилног друштва.

Међутим, приметно је и да је ове године Библиотека била мање присутна у медијима: сајтови (Ist Media, Media centar Bor, Bor030) нису објављивали ни шта ће се десити ни шта се десило, а и за две локалне телевизије много пута програми НББ нису били довољно занимљиви да би ушли у програмску шему.

Без обзира на све, Народна библиотека Бор у свом окружењу већ јесте центар друштвених активности, информациони центар заједнице, центар за помоћ и подршку формалном образовању или за неформално образовање, центар за самостално учење, библиотека са грађом забавног и рекреативног карактера, центар за припрему предшколаца, референсна библиотека и мали истраживачки центар. Која ће активност у ком тренутку бити снажнија, зависи од потреба и захтева корисника и локалног становништва, његове старосне, социјалне, образовне структуре, економске моћи заједнице, образовне и информационе инфраструктуре. А како ће потребе и захтеви локалног становништва бити задовољени, пре свега зависи од финансирања Библиотеке. Зато мора постојати сагласност између финансијера, носилаца одлучивања, запослених у библиотеци, корисника и оних који то још увек нису.

Процена ресурса јавне установе:

Кадар: недовољан број радника – Без обзира на забрану запошљавања, мора да се зна да је НББор неопходан филолог, библиотекар-информатичар, информатичар – систем инжењер, дипломирани правник, двојица мајстора који би радили књиговезачке послове, мање столарске, водоводне и електро послове, фотокопирање, а по добијању аутомобила један од њих би био и возач. **У НББор не постоји вишак запослених. Има 25 радника (23 + 2 на одређено време). У библиотечкој делатности ради само 18 (+ директор), што је недовољно с обзиром на задатке које намећу закони** (*Закон о библиотечко-информационој делатности* (Сл. гласник бр. 52 од 15. јула 2011), *Закон о старој и реткој библиотечкој грађи* и *Закон о обавезном примерку публикација* (Сл. гласник бр. 52 од 15. јула 2011)).

Простор: недовољан јер наменски грађен простор 1970. не може да задовољи потребе библиотечко-информационе делатности данас. **По Стандарду, НБ Бор би требало да располаже површином од 1.225 до 2.100 m² а тренутно има 1113 m².**

Недостаје још једна читаоница, простор за матичну службу, културну, јавну и издавачку делатност, гардероба, књиговезница. Овај **проблем би делимично решили грађевински радови унутар библиотеке (постоји незасвођен простор између 1. и 2. спрата) чиме би се добило додатних 73 m².** Урађен је главни пројекат, прибављене све дозволе, недостаје 2.016.000 дин. (за прву фазу: грађевинске и електро радове) и још 2.000.000 како би се поделио и опремио новонастали простор.

Поред тога цела зграда Дома културе, у чијем је средишњем делу смештена библиотека, пати од 40-огодишње амортизације.

Али пре свега, неопходно је и окречити простор библиотеке (ургентно: сала за програме и ходници).

Са доње стране Дома културе, испред Дечјег одељења, налази се **мала зелена оаза од око 50 m² која би могла да се користи за дечје радионичарске програме на отвореном.** Како би та површина била и безбедна, потребно је на једној страни направити ограду (око 7 m дужине) како би се обезбедио тај простор за боравак деце од дела чији је ниво нижи за 2 m, а где се налази улаз у ШРИФ и улаз у «дискотеку».

Сали за програме Народне библиотеке Бор потребан је нови под. Када би се ставио мермер, по узору на сам улаз у библиотеку и степениште, то би значило око 270 m² x 55 евра = 14580 евра + 14850 евра (и још мало више) за постављање и полирање. Овакав обрачун урађен је по искуству Музеја који је пре неколико година поставио мермерне плочице у галерији у приземљу.

Међутим, вреди размишљати и о неким другим подлогама које су и звучни и термо изолатор (што је за услове рада у библиотеци пожељније), а која би могла да се уради у боји мермера и лака је за одржавање.

На Дечјем одељењу из хигијенских и здравствених разлога била би пожељнија подлога која је звучни и термо изолатор и лака је за одржавање.

Седам тоалета су у употреби од 1972. године; после више до 40 година коришћења, највећи проблем прави вертикала главне канализационе керамичке цеви која је постала порозна и стално ствара влагу, последице се највише виде у сутерену где је Дечје одељење; поред тога зидне плочице су испуцале, неке су и отпале, па о ружној слици која је пред очима корисника библиотеке и гостију не треба трошити речи.

Књижни фонд: недовољан. По „Стандарду за набавку библиотечке грађе у 2015. г. за општинске библиотеке“, прописаном од Народне библиотеке Србије, а у складу са Законом о библиотечној делатности, за НБ Бор, с обзиром на број становника у општини, **нужно је да се књижни фонд годишње принови куповином за 4.500 књига** (просечна цена 700 дин) **и 40 наслова периодике** (просечна цена 5.000 дин. за наслов годишње). **По овом Стандарду библиотеци је потребно за куповину књига и часописа и новина 3.350.000 дин.**

Укупан фонд НББ закључно са 1.12.2015. године: 118.758 (91.628 у граду + 27.130 у огранцима). Планирана **куповина у 2015.** реализована је и ове године тек у новембру применом поступка јавне набавке мале вредности. По условима уговора, у НББ треба да стигне **1365 наслова, тј. 2.814 примерака књига.** Обрада приновљених књига биће реализована почетком 2016. па ће те књиге бити приказане у извештају за 2016. годину, а у извештају за 2015. наћи ће се књиге које су купљене крајем 2014.

И овом приликом истичемо да број купљених књига директно утиче на број корисника у библиотеци. Набавком књига по Стандарду не само да ће се побољшати квалитет услуга библиотеке у граду, већ ће се оживети и рад библиотечких огранака (Брестовац, Злот, Кривељ, Доња Бела Река), а јасно је колико је за живот села важна добро снабдевена читаоница.

Техничка опрема: недовољна.

НБ Бор је **неопходан аутомобил** како би на ваљан начин обављала своју делатност како у општини Бор тако у целом Борском управном округу.

Полице за књиге су старе, а **рачунарску опрему** „нагриза зуб времена“ тако да свака принова не успева да унапреди делатност већ само замењује ону нужну за пословање, коју је „време прегазило“.

По Стандарду од основне техничке опреме још недостаје активна и пасивна мрежна опрема, опрема за сталан приступ интернету, опрема за видео надзор, баркод читачи, опрема за магнетну заштиту фондова, уређаји за самостално задуживање и раздуживање библиотечно-информационе грађе, и друга савремена техничка опрема као и опрема за слабовиде и особе са телесним недостацима.

Све радне станице у библиотеци треба да буду опремљене прикључком на локалну рачунарску мрежу библиотеке и на интернет.

Тренутно НББор поседује: 28 умрежених рачунара, 2 лап-топа, 2 таблет рачунара, 10 ласерских штампача, 1 матрични и 2 штампача у боји и 1 фото-штампач, 1 мултифункционални уређај (скенер, штампач и копиер уједно), 5 скенера, 1 фотокопир, 3 пројектора, тв и двд плејер,

дигиталну камеру и фотоапарат, у сали за програме НБ Бор озвучење, велико платно за пројекције, рачунар, апарат за корицење и апарат за пластификацију.

Огранци у четири борска села (Злоту, Брестовцу, ДБ Реци и Кривељу) опремљени су рачунаром и ласерским штампачем. Средствима добијеним за матичне функције, огранак у Брестовцу имаће интернет конекцију.

3. МАРКЕТИНГ СТРАТЕГИЈА

Ценовна стратегија:

И у 2016. цена чланарине ће бити:

За одрасле: појединачна годишња чланарина **600** дин., полугодишња чланарина **400** дин., месечна чланарина **200** дин., дневна чланарина **100** дин.

За децу: појединачна годишња чланарина **400** дин., полугодишња чланарина **250** дин., месечна чланарина **200** дин., дневна чланарина **100** дин.

Двојна чланарина (коришћење библиотеке и у селу и у граду): одрасли **600** дин.; деца **400** дин.

Породична чланарина (сви чланови породице колико год да их има): **1000** дин.

У огранцима НБ Бор: појединачна годишња чланарина **400** дин., полугодишња чланарина **250** дин., месечна чланарина **200** дин., дневна чланарина **100** дин.

Сви **студенти** имају попуст који износи 50% од годишње чланарине за одрасле, значи **300** дин.

Колективно годишње учлањење: деца – група од **10** по појединачној цени од **250** дин.;

одрасли – група од **10** по појединачној цени од **400** дин.

У току календарске године постоје **дани попушта** на годишњу чланарину у износу од 25% (**одрасли 450 дин, деца 300 дин**)

☉ јануар – од 4. до 15. – новогодишњи и божићни (за све узрасне категорије)

☉ фебруар – 15. поводом Дана заљубљених пада у недељу (за све узрасне категорије); од 22. до 26. Недеља пријатељства (за све узрасне категорије)

☉ март – 8. Дан жена (за даме);

☉ април – ускршњи од 25. до 28. (за све узрасне категорије); за Светски дан књиге 23. априла (за све узрасне категорије);

☉ мај – 16. поводом Међународног дана породице (само за породично чланство)

☉ септембар – 8. Светски дан писмености (за све узрасне категорије)

☉ октобар – 1. Међународни дан старијих особа (само за пензионере); од 3. до 8. – Дечја недеља (само за децу)

☉ новембар – 21. поводом Светски дан детета (само за децу)

☉ децембар – од 26. до 31. – новогодишњи (за све узрасне категорије)

Постоје и **бесплатне категорије корисника:** сва деца до другог разреда основне школе; незапослени са евиденције Националне службе за запошљавање; добровољни даваоци крви (тј. они који су дали крв у текућој и претходној години); донатори органа; труднице и породиле; учесници манифестације Златна свадба; штићеници куба „Мозаик“, запослени у ЈП ШРИФ Бор, сарадници часописа *Бележница*, школски библиотекарски борских основних и средњих школа, и други који су помагали рад библиотеке.

Коришћење сале за програме, када су у питању комерцијални програми (1 сат – 2000 дин, уколико се користи опрема библиотеке – 3000 дин)

Постоји и ценовник услуга умножавања библиотечке грађе и садржаја са интернета: фотокопирање и штампање – 10 динара (до 10 страна), преко 10 страна 15 дин.; фотокопирање и штампање фотографије – 20 динара; нарезивање на диск – 60 динара (ако је диск библиотечки 100 дин.); скенирање – 60 динара по страни.

Цена превода са енглеског, француског и италијанског језика једне стране текста А4 формат, фонт 12 је 200 – 400 динара у зависности од врсте текста.

Позиционирање:

Народна библиотека Бор је матична за Борску управни округ што је позиционира као **установу од регионалног значаја.**

У граду она је установа која **својим ресурсима јесте добар партнер целој локалној заједници.** То партнерство се огледа како у пружању информација и давању на коришћење различите врсте грађе, тако и у креирању и реализовању културнообразовних програма.

Неопходно је пронаћи начине како да органи управе, носиоци политичке моћи, постану свесни потенцијала Народне библиотеке Бор како би је и сами доживели као партнера и више улагали у њу.

План промотивних активности:

Почев од службених путовања, која имају за циљ подизање стручних компетенција како би се унапредила делатност која је у потпуности у служби развоја локалне заједнице и промовисање завичајне културне баштине, целокупна јавна, културно-просветна и издавачка делатност библиотеке јесте у функцији промотивне активности рада установе и културног потенцијала локалне средине.

(У предлогу ФП за службена путовања од **буџета општине 150.000 + НББ 30.000**)

Народна библиотека Бор има своје сталне веб презентације и профиле на друштвеним мрежама тако да у промотивне активности треба убрајати и сталне трошкове хостинга и одржавања 2 веб-сајта. Ради информисања јавности планирано је и штампање изложби, каталога, лифлета и плаката за програме. (У предлогу ФП укупно (за ове различите намене, на разним контним позицијама

буџет општине 165.000 + НББ 15.000 дин)

У плану је даље унапређење постојеће сарадње са ТВ Бор и ТВ Сезам, како у мисији промовисања културе читања, тако и као позив да се пропрати или активно учествује у програмима библиотеке, штампање материјала који чува визуелни идентитет како Народне библиотеке Бор, тако и Дечјег одељења у облику маскоте, жирафе Жарке.

4. ПЛАН ОБАВЉАЊА ДЕЛАТНОСТИ И ПРУЖАЊА УСЛУГА

Набавка књига је у директној вези са бројем корисника у библиотеци.

При планирању набавке грађе у 2016. НБ Бор се руководи *Предлогом набавке књига и периодике у општинским библиотекама Републике Србије за 2016. годину* који шаље Народна библиотека Србије. **Закон о библиотечко-информационој делатности (члан 26) прописује да је обавеза основача да финансира куповину књига.** Стандард прописује да НБ Бор за куповину књига и часописа треба 3.350.000 дин. како би купила 4.500 књига

Набавка књига водиће се у складу са законом о јавним набавкама – два пута годишње, у јуну и новембру, после Београдског сајма књига. Редовним праћењем издавачке продукције и стања колекција унутар различитих фондова књига, набављаће се нови наслови из свих области и на адекватан начин обнављаће се постојећи књижни фонд.

(У Предлогу ФП – планирана средства буџета општине у износу од 2.300.000)

За **набавку периодике од сопствених средстава** опредељено је **45.000** динара.

Завичајна збирка ће се углавном попуњавати захваљујући «локалном обавезном примерку» текуће продукције о Бору и околини и издања завичајних аутора, у складу са Законом о обавезном примерку (*Сл. гласник бр. 52/11*). Ретроспективна набавка грађе биће у складу са потребама и понудом. **Планирање новчаних средстава како би се могла откупити антикварна и ретка издања, приватне колекције визуелне грађе и други материјал стручно валоризован и вредан чувања на Завичајном одељењу, потпуно је онемогућено због ригидног Закона о јавној набавци.**

Инвентарисање и каталожка обрада библиотечке грађе обављаће се у складу са принављањем, по утврђеним међународним стандардима, уз унос у аутоматске базе података. Од 2005. Библиотека је укључена у систем узајамне каталогизације Народне библиотеке Србије – пројекат Виртуелне библиотеке Србије, уз коришћење библиотечког програма COBISS. Библиотека има 7 каталогизатора са лиценцом за рад, од којих четири активно ради у систему узајамне каталогизације COBISS3. Наставиће се са променом УДК ознака монографских публикација у фондовима Библиотеке у складу са изменама и допунама међународних стандарда за обраду библиотечке грађе и са инвентарисањем и каталожком cobiss-обработом часописа. На Завичајном одељењу инвентарисаће се грађа која то до сада није: визуелна грађа, филмови, мултимедије...

Како би се радила узајамна каталогизација НББ има два улаза. Министарство културе плаћа један, а други плаћа оснивач. **(Чланарина за COBISS – буџет општине 70.000)**

Како бисмо на време обезбедили потребне техничке услове да пређемо на електронску COBISS-позајмицу, и тако побољшали квалитет услуга, неопходно је у периоду 2016–2017. набавити потребну опрему. Планирана је куповина „комплета“ који чини рачунар са пратећим бар-код

штампачем и скенером, тј. бар-код читачем (**буџет општине: нови рачунар 80.000 + бар-код штампач 50.000 и скенер 40.000**)

У складу са обавезама које проистичу из примене Закона о заштити старе и ретке библиотечке грађе, а НББ је одговорна за његову примену у 4 општине Борског управног округа, библиотекар Завичајног одељења истраживаће фондове библиотека у округу и радиће на ажурирању електронског регистра културних добара.

Библиотечке услуге – Јавна библиотека је установа културе чији је задатак да свим грађанима обезбеди услуге приступа и коришћења различитих извора информација, у циљу задовољавања њихових културних, информационих, научних, образовних и рекреативних потреба. Извори информација подједнако су доступни свим грађанима без обзира на расу, националност, старосно доба, пол, веру, језик, инвалидност, економски и радни статус и образовни ниво. НБ Бор омогућава приступ библиотечко-информационој грађи и информационим изворима; даје информације о библиотечко-информационој грађи; помаже корисницима при избору и коришћењу библиотечко-информационе грађе, информационих инструмената и извора; води документацију и статистику о библиотечко-информационој грађи и корисницима; ради библиографије и друге информационе изворе; омогућава позајмице библиотечко-информационе грађе и проток информација; набавља, стручно обрађује, чува и штити библиотечко-информациону грађу; учествује у изради заједничких каталога и база података; организује различите културно-образовне програме и издавачку делатност. Различитим облицима деловања НББор подстиче код свих категорија становништва, почев од предшколског узраста, коришћење библиотеке и библиотечко-информационе грађе.

НББор омогућава корисницима приступ Интернету и самостални приступ бази података о фондовима Библиотеке (приступ локалној бази и претраживање узајамне базе података). Уз класичну библиотечку грађу планирамо да корисницима омогућимо и коришћење електронских публикација (већ су им доступне ЕБСКО, ЕБАРТ и ИНДОК базе), што је у директној зависности од квалитетне опреме чији број треба увећати. У том случају стећи ће се услови да Библиотека прерасте у **информационо-реферални центар и центар за помоћ у образовању** а временом и у **центар за образовање на даљину, тзв. електронско учење**.

Пошто смо сиромашно друштво, библиотека јесте прави центар јер свима под једнаким условима обезбеђује најјефтинији, најбржи и равноправан приступ информацијама и учењу на даљину.

Треба нагласити да је Народна библиотека Бор једино место у граду где се корисницима путем Интернета нуди и коришћење највеће дигиталне медијске документације у Србији са готово милион текстова из дневне и недељне штампе (20 наслова) архивираних од почетка 2003. године.

Како би се суграђани боље информисали, Библиотека ће ажурирати базу информација из локалне заједнице.

Од 2011. НББор је једна од 7 изабраних библиотека у Србији које учествују у пројекту Транспарентност, добро управљање и антикорупција. Пројекат се састоји у спровођењу активности како би се подигла свест о проблему корупције промовисањем и пружањем слободног приступа информацијама и слободе изражавања у библиотечкој заједници у Србији. НБ Бор у пројекту учествује у сарадњи са партнерском агенцијом (агенције цивилног друштва за борбу против корупције).

Од јула месеца 2011. по одобреном пројекту, Библиотека је центар за комуникацију са Заштитником грађана. НБ Бор је добила опрему и двоје библиотекара су посредници у комуникацији сваког понедељка од 13 до 15 сати. Колико ће пројекат трајати зависи искључиво од заинтересованости и потреба суграђана.

По захтеву корисника радиће се библиографије на теме из разних области културе, уметности и науке.

Презентацијом књига и часописа из фондова, сарадњом са најразличитијим институцијама и организацијама из локалне средине, активним присуством на локалним медијима и на „интернет небу“ планирамо повећање броја корисника.

С обзиром на то да Библиотека има обезбеђен прилаз за оне који се крећу уз помоћ колица и остварене контакте са удружењем „Мозаик“ и Клубом МС Бор, очекујемо да ће у наредној години наше услуге у већој мери користити и људи са посебним потребама.

У раду са корисницима поштоваће се утврђени стандарди који важе за народне библиотеке, као и Правилник Народне библиотеке Бор о коришћењу библиотечко-информационе грађе.

И у 2016. у оквиру **јавне културно-просветне делатности** НББ ће организовати програме којима је циљ неговање читалачких навика, критичко-аналитичког духа и интеркултурног дијалога. С обзиром на све мере штедње, програмске активности ће се реализовати у складу са могућностима.

Уопштено, културно-просветну делатност НББ чиниће:

- **Представљање књига и културно-уметнички програми:** (традиционално) за Дан библиотеке (27. јануар), Национални дан књиге (28. фебруар), поводом Светског дана књиге за децу (2. април) и Светског дана књиге и ауторских права (23. април), поводом Дана књиге (5 програма крајем маја – почетком јуна), и за Дечју недељу (почетак октобра) и Месец књиге (октобар-новембар)

(буџет општине 360.000 + НББ 10.000)

- **Предавања, трибине и радионице** (*Припитомљавање књижевности, Идиом, Листања ...*) и у овој години представљају значајан облик културно просветне делатности НББ.

(буџет општине 120.000)

- Активности у оквиру **Конкурса за необјављену кратку причу** у 2016. надамо се настављају свој живот.

(буџет општине 120.000)

- Како би остварила законом прописане делатности и свим грађанима обезбедила услуге приступа и коришћења различитих извора информација, у циљу задовољавања њихових културних, информационих, научних, образовних и рекреативних потреба, **НББ за своје кориснике купује и даје им на коришћење серијске публикације:** Блиц, Вечерње новости, Политику, Данас, Политикин забавник, Мали Политикин забавник, Нин, Време, Националну географију, Историју, ...:

(буџет општине 120.000 + НББ 10.000)

- Својом **издавачком делатношћу** библиотека даје допринос разоткривању, неговању и заштити културне баштине, пре свега водећи рачуна о завичајности. НБ Бор ће бити издавач четвртој књизи у библиотеци **РАЗБОР** (резултат конкурса НББ за најбољи рукопис завичајног аутора; изаћи ће два броја часописа *Бележница*. (укупно за ове намене: **буџет општине 350.000 + НББ 10.000**)

Пошто је НББ регистрована за издавачку делатност, по Закону је обавезна да плаћа ISBN и СІР Народној библиотеци Србије.

(за ове намене средства НББ 10.000)

Конкретније, у оквиру представљања књига и часописа, културно-уметничких програма, предавања и трибина обележиће се неки јубилеји у 2016. години:

- 160 година од рођења Николе Тесле и Стевана Мокрањца
- 210 година од рођења и 160 година од смрти Јована Стерије Поповића
- 100 година од смрти Петра Кочића
- 140 година од рођења Боре Станковића и Милана Ракића
- 260 година од рођења Моцарта;
- 170 година од рођења и 100 година од смрти Хенрика Сјенкијевича;
- 400 година од смрти Мигела де Сервантеса и Шекспира (април)
- у контексту обележавања стогодишњице Првог светског рата, акценат ће бити на формирању Солунског фронта

У циљу афирмације читања на Дечјем одељењу, и то читања као забавне и интелектуалне делатности, као сложеног и узбудљивог рецепцијско-стваралачког процеса током којег дете развија своје аналитичке и критичке способности и даље ће се одвијати разноврсни забавно-образовни програми. Поред гостовања писаца за децу, у сарадњи са школама биће организоване презентације фондова Библиотеке, јавни часови активне наставе, сусрети литерарних секција и креативне радионице. Као и претходних година, организоваће се сусрети драмских дружина борских предшколаца и основаца. Планиране су радионице о језику: *Језичке недоумице, Пишем ти причу, Занимљива граматика, Приче о речима, Зашто кажемо*. Наставиће се са енигматским радионицама, које су наишле на одличан пријем код деце и реализоваће се устаљене креативне радионице за Нову годину, Ускрс и Дечју недељу.

Одељење посебних фондова и ове године, поред гостовања признатих писаца, афирмисаће читање на састанцима Клуба књигољубаца, реализоваће своје редовне радионице о припреми и прелому текста; о медијској писмености, “Како написати матурски/семинарски рад”; поводом Дана матерњег језика радионицу “Који је твој матерњи језик?” за средњошколце; курс креативног читања; поводом Светског дана књиге и ауторских права планирана је изложба Народне библиотеке Србије

„Минијатура на зрну грашка“. У оквиру циклуса „Припитомљавање књижевности“ планирано је предавање Срђана Срдиха (Теорије фикционалних светова и проблем истине у књижевности) а у оквиру ИДИОМА предавања Ивана Миленковића „Друштво и филозофска критика“ и Горана Миленковића „Ханс Пити Орли“. Уколико буде прихваћен пројекат ЛОПТА, ТЕЛО, СВЕТ (Фондација „Новак Ђоковић“), планирана су предавања за децу школског узраста на тему „Тотални фудбал“, „Тело у балету“ и „Структура космоса“.

У оквиру издавачке делатности планира се књига Горана Миленковића БИБЛИОТЕКА У КОНТЕКСТУ, која ће највероватније изаћи као електронско издање.

Такође, већ дуже време у плану Завичајног одељења је штампа **фотомонографије Индустријски блуз** (избор из колекције негатива дигитализованих на Завичајном одељењу – индустријска фотографија али и живот са индустријом и поред ње). Овај програм има за циљ развој и унапређење делатности у области културног наслеђа, заштиту и коришћење културног наслеђа, скретање пажње јавности и подизање свести о вредности завичајне баштине, истицање документарне, културноисторијске и уметничке вредности професионалног и континуираног визуелног бележења града као и популаризација рада Завичајног одељења ради упознавања са потенцијалним дародавцима. Уредник овог издања је Драган Стојменовић. Потребна средства за штампање 300 примерака је 300.000 дин.

Док се не обезбеде средства чека на штампање зборник са радовима из програма БОРЕ ПОНЕКАД И СТАЛНО (око 250.000 дин); зборник са радовима из програма БОРСКА ДЕТИЊСТВА (око 250.000 дин); монографија: ВИЗУАЛИЗАЦИЈА РАДНИЧКЕ КУЛТУРЕ И ИНДУСТРИЈСКОГ НАСЛЕЂА У БОРУ, Слободан Наумовић, Драган Стојменовић (око 250.000 дин).

Уколико се буду пронашла средства, у издању НББ штампаће се и двојезична публикација Живке Ромелић „О рударској култури у Бору – традиција као подстрек“.

Матичне функције јесу поверени послови које суфинансира Министарство културе РС.

Мрежу библиотека на подручју Борског округа чине **54 библиотеке: 14 јавних** (4 општинске, 8 стационарних огранака и 1 покретни (библиобус) и 1 месна библиотека, **37 школских** (27 у основним школама, 10 у средњим школама) и **3 специјалне.**

Остваривање матичних функција у 2016. години обављаће се у складу са Законом о библиотечко-информационој делатности (*Службени гласник РС бр. 52/2011*).

Матична служба Народне библиотеке Бор у оквиру својих надлежности у 2016. години планира следеће активности:

- Ажурирање података о регистрованим библиотекама, што подразумева и прикупљање извештаја и програма рада регистрованих библиотека.
- Стручни рад библиотека пратит ће се путем прикупљања статистичких података о раду, путем анкетног упитника, кроз табеларни приказ података и изградом анализа показатеља постигнутих резултата у односу на важеће Стандарде (*Правилник о националним стандардима за обављање библиотечко-информационе делатности (Сл. гласник РС бр. 39/13)*).
- Надзор ће се обављати непосредним увидом у стручни рад библиотека. Планира се **надзор над стручним радом укупно 18 библиотека** (4 у јавним библиотекама, 2 у специјалним и 12 у школским библиотекама) на подручју општина Неготин и Мајданпек.
- Континуирано пружање стручне помоћи библиотечким радницима са територије матичности, по потреби и на начин како изискују околности у датом тренутку (телефонски, ел. поштом, на лицу места).
- **Организовање три стручна семинара** за библиотекаре Борског округа, једног за школске библиотекаре и два семинара за библиотекаре јавних библиотека,
- Стање кадровских ресурса у библиотекама на подручју матичности у 2016. години биће праћено у смислу насталих промена, стицања услова за полагање стручног испита из библиотекарства или за више стручно звање у складу са Правилника о за стицање виших стручних звања
- У циљу изградње јединственог библиотечко-информационог система планира се укључење четири огранака са подручја општине Бор у јединствен библиотечко-информациони систем, и унапређење техничких услова рада у овим сеоским библиотекама. Такође, Народној библиотеци Мајданпек која још увек није постала чланица COBISS система, пружиће се стручна помоћ за увођење и примену овог система у 2016. години.

- Учешће у проналажењу старе и ретке грађе на подручју матичности и едуковању сопственика ове грађе о условима њеног чувања, заштите и коришћења
- Интензивна сарадња са Одељењем за развој НБС, другим библиотекама и струковним удружењима у региону, као промоција библиотечко-информационе делатности путем редовног информисања на сајту НБ Бор, путем локалних медија и друштвених мрежа.
- Анкетирање корисника и израда анализа које доприносе унапређењу рада (на основу резултата спроведених анкета, извештаја о раду библиотека на подручју матичности)

МКРС за ове намене даје средства на основу достављеног Плана рада и Предлога финансијског плана, који, наравно, за њих није обавезујући. У 2015. износ суфинансирања био је 500.000. Колико ће бити у 2016. не знамо.

Заштита библиотечке грађе: Формирање књиговезнице и даље зависи од обезбеђења простора за ту намену у оквиру Дома културе, а додатно је онемогућено забраном запошљавања. Док се не стекну сви потребни услови, репарација оштећених књига обављаће се у борским штампаријама. **(буџет општине 35.000 + НББ 10.000)**

Наставиће се и посао дигитализовања као облик заштите некњижне грађе.

Потребна је и уградња видео надзора.

Планира се застакљивање полица са референсном збирком и посебним колекцијама и набавка полица којима би се повећао капацитет позајмног одељења за одрасле и магацинског простора. Завичајном одељењу потребан расхладни уређај и кутије у којима би се чувала специфична некњижна грађа (филмски негативи). Ово ће бити реализовано, највероватније, средствима донације и сопственим средствима НББ.

Обављаће се и редовна контрола и сервисирање противпожарних апарата.

(буџет општине 20.000)

5. КАДРОВИ

Како би НБ Бор и даље обављала своју делатност на веома високом нивоу (оцена Одељења за развој библиотечког система Народне библиотеке Србије) и напредовала у складу са законским променама које уређују делатност, неопходно је примање 4 радника 7. степена: филолога, библиотекара-информатичара, информатичара-систем инжењера и правника (НБ Бор је је једна од ретких матичних библиотека у Србији која га још увек нема, а одговорна је за стручни рад 54 библиотеке у 4 општине и праћење и поштовање законских одредби).

Библиотеци недостају и двојица мајстора, који би поред портирских послова (на тај начин би се обезбедило боље праћење ко и како улази у библиотеку) у две смене, како библиотека иначе ради, обављали и различите водоводне, столарске и електро послове, фотокопирање, и били обучени за репарирање књига (пошто се пронађе простор за књиговезницу), а по добијању аутомобила један од њих би био и возач.

У циљу континуираног образовања и стручног усавршавања кадрова, планирамо активно учешће на стручним семинарима у организацији Народне библиотеке Србије, Библиотекарског друштва Србије, матичних библиотека или Министарства културе РС. Стручни радници НББ активно ће учествовати у и раду Подружнице библиотекара Тимочке крајине.

Програм пословања НББ за 2016. годину урађен на основу Предлога финансијског плана који смо урадили у августу на основу добијеног Упутства од Одељења за финансије.

Весна Тешовић
директор Народне библиотеке Бор